

Sygn. akt II KKN 185/98

W Y R O K
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2001 r.

Sąd Najwyższy w Warszawie - Izba Karna na rozprawie w składzie następującym:

Przewodniczący: Pierwszy Prezes SN – Lech Gardocki

Sędziowie: SN – Piotr Hofmański (spr.)

SN – Halina Gordon – Krakowska

Protokolant – Katarzyna Głodowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej – Aleksandra Herzoga

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2001 r.

sprawy **A. S.**

oskarżonego z art. 259 kk z 1969 r.

z powodu kasacji, wniesionej przez obrońców oskarżonego

od wyroku Sądu Wojewódzkiego w P.

z dnia 5 grudnia 1997 r., sygn. IV Ka [...]

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w B.

z dnia 18 kwietnia 1997 r., sygn. II K [...]

- 1. uchyla zaskarżony wyrok oraz utrzymany nim w mocy wyrok Sadu Rejonowego w B. i uniewinnia oskarżonego od zarzucanego mu czynu,**
- 2. zarządza na rzecz A. S. zwrot kwoty 300,- zł wniesionej tytułem opłaty od kasacji,**
- 3. kosztami postępowania w sprawie obciąża Skarb Państwa.**

U Z A S A D N I E N I E

Wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 23 marca 1994 r., sygn. II K [...], A. S. skazany został za przestępstwo z art. 217 § 2 i 3 kk z 1969 r., między innymi na karę dodatkową zakazu zajmowania stanowisk kierowniczych w organach administracji i gospodarki uspołecznione przez okres 5 lat.

Ponieważ A. S., po uprawomocnieniu się wskazanego wyroku, pełnił funkcję Prezesa Zarządu Fundacji [...], a także Dyrektora Biura tej Fundacji, Sąd Rejonowy w B., wyrokiem z dnia 18 kwietnia 1997 r., sygn. II K [...] uznał go za winnego przestępstwa z art. 259 kk z 1969 r. w związku z niestosowaniem się do orzeczonego przez sąd zakazu zajmowania stanowiska i skazał go na karę 3000 zł. grzywny.

Wyrok powyższy zaskarżony został przez obrońcę oskarżonego, jednak apelacja nie przyniosła rezultatu zamierzonego przez jej autora, albowiem Sąd Wojewódzki w P., wyrokiem z 5 grudnia 1997 r., sygn. IV Ka [...], utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Kasację od powyższego wyroku Sądu Wojewódzkiego wywiedli obrońcy A. S.. Podniesiono w niej zarzut obrazy prawa materialnego to jest art. 259 kk z 1969 r. oraz prawa procesowego, to jest art. 3 § 3 kpk z 1969 r., z powodu

przyjęcia, że oskarżony A. S. nie stosował się do orzeczonego wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 23 marca 1994 r. zakazu zajmowania stanowisk kierowniczych w organach administracji i gospodarki uspołecznionej. Opierając się na tych zarzutach obrońcy wnieśli o „zmianę zaskarżonego wyroku przez jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania”.

Postanowieniem z dnia 24 lipca 1998 r., sygn. II KKN 185/98 Sąd Najwyższy nie uwzględnił wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku.

W pisemnej odpowiedzi na kasację Prokurator Wojewódzki w P. wniósł o uznanie skargi kasacyjnej za nieuzasadnioną i jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna, aczkolwiek jej uwzględnienie nie może prowadzić do uwzględnienia wniosku sformułowanego przez obrońców oskarżonego. Sąd Najwyższy uznał natomiast, że zachodzą podstawy do wydania w instancji kasacyjnej orzeczenia dalej idącego i nie stwierdzając w zachowaniu oskarżonego znamion przestępstwa uniewinnił go od zarzucanego mu czynu.

Sąd Najwyższy podziela pogląd autorów kasacji, iż ustawowy nakaz rozstrzygania wątpliwości na korzyść oskarżonego (art. 3 § 3 kpk z 1969 r.) odnosi się nie tylko do zagadnień o charakterze faktycznym, ale także do zagadnień prawnych. W sprawie będącej przedmiotem rozpoznania trudno jednak mówić o obrazie art. 3 § 3 kpk, albowiem przepis ten znajduje zastosowanie tylko wówczas, gdy nasuwających wątpliwości nie można usunąć. Tymczasem, zdaniem Sądu Najwyższego, w rozpoznawanej sprawie z taką sytuacją orzekające sądy do czynienia nie miały, albowiem usunięcie wątpliwości co do charakteru stanowiska zajmowanego przez oskarżonego mogły być bez trudu usunięte.

Zgola odmiennie przedstawia się ocena zarzutu obrazy prawa materialnego, to jest art. 259 kk z 1969 r. Ustalenie, iż oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał znamiona tego przestępstwa możliwe jest bowiem jedynie przy przyjęciu, że pełniąc funkcję Prezesa Fundacji [...] oraz Dyrektora tej Fundacji, oskarżony naruszył orzeczony przez sąd zakaz zajmowania stanowisk kierowniczych w organach administracji i gospodarki uspołecznionej. Ponieważ nie może nasuwać wątpliwości (i w sprawie nigdy nie nasuwała) teza, że wymieniona Fundacja nie była organem administracji, pozostaje do rozstrzygnięcia zagadnienie, czy może być ona uznana za organ gospodarki uspołecznionej.

Na zagadnieniu tym koncentrują się autorzy kasacji wywodząc, iż to, że dysponuje ona mieniem społecznym oraz że prowadzi działalność gospodarczą nie wystarczy do przyjęcia, iż jest ona jednostką gospodarki uspołecznionej. Tezę tę wspierają obrońcy oskarżonego twierdzeniem, iż uznaniu takiej fundacji za jednostkę gospodarki uspołecznionej sprzeciwia się ustawa z 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz.U. z 1991 r., Nr 46, poz. 253).

Zdaniem Sądu Najwyższego, ani orzekające w sprawie sądy, ani też autorzy kasacji nie uwzględnili dwóch istotnych w niniejszej sprawie punktów widzenia.

Po pierwsze, Sąd Rejonowy w P. skazał A. S. na karę dodatkową zakazu zajmowania stanowisk kierowniczych w organach administracji i gospodarki uspołecznionej, nie zaś w organach jednostek gospodarki uspołecznionej. Takiego zaś tworu prawnego w obowiązującym porządku prawnym w Polsce nigdy nie było, co prowadzi do konkluzji iż orzeczony przez Sąd Rejonowy w P. zakaz w tej części, w jakiej dotyczy on stanowisk kierowniczych w organach gospodarki uspołecznionej, pozbawiony był jakiegokolwiek znaczenia, skoro naruszenie go nie było nigdy możliwe.

Rozszerzająca interpretacja pojęcia organ administracji państwowej idąca w kierunku uznania za taki organ organu jednostki gospodarki społecznej, musiałaby nasuwać zasadnicze wątpliwości, z punktu widzenia gwarancyjnej funkcji prawa karnego. Gdyby jednak nawet interpretację taką dopuścić, trzeba mieć na uwadze okoliczność, iż w chwili orzekania przez Sąd Rejonowy w P., w porządku prawnym obowiązującym w Polsce nie było już pojęcia jednostka gospodarki społecznej, która usunięta zostało wraz z przyjęciem noweli do Kodeksu cywilnego w roku 1990 (ustawa o zmianie ustawy – Kodeks cywilny z 28 lipca 1990 r., Dz.U. Nr 55, poz. 321).

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, iż A.S. nie mógł naruszyć zakazu orzeczonego wobec niego wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z uwagi na to, że w takim zakresie, w jakim dotyczył on zajmowania kierowniczych stanowisk w organach gospodarki społecznej, nie zawierał on żadnej treści. Stąd też Sąd Najwyższy uznał, że zachowanie oskarżonego nie wyczerpywało znamion przestępstwa, w związku z czym orzekł jak w wyroku.

Przewodniczący: Pierwszy Prezes SN (Lech Gardocki)

Sędziowie: SN (Piotr Hofmański)

SN (Halina Gordon – Krakowska)

aw

f/es